

Katalog over tiltag, der er bragt i forslag i ekspertgruppen vedrørende nye tiltag på fodboldområdet

Den 14. august 2022 blev der efter initiativ fra justitsministeren afholdt et møde blandt fodboldens aktører med det formål at drøfte tiltag med henblik på at dæmme op for en tendens med tiltagende uroligheder og kriminalitet i forbindelse med visse fodboldkampe.

På mødet lancerede justitsministeren en ekspertgruppe, der har haft til formål at drøfte nye tiltag på fodboldområdet. Deltagerne i ekspertgruppen er identiske med dem, der var indkaldt til mødet den 14. august 2022, hvilket er Divisionsforeningen, DBU, AGF Fodbold, Brøndby IF, F.C. København, Danske Fodboldfans (DFF) samt de officielle fanklubber tilknyttet de tre deltagende Superligaklubber. Herudover deltager Østjyllands Politi, Københavns Vestegns Politi, Københavns Politi og Rigspolitiet. Drøftelserne i ekspertgruppen er faciliteret af Rigspolitiet.

Ekspertgruppens drøftelser er sket på baggrund af såvel skriftlige som mundtlige input fra de enkelte aktører og er samlet i dette katalog, der indeholder i alt 15 tiltag.

Alle medlemmer af ekspertgruppen støtter 100 % op om, at alle fodboldkampe skal afvikles i en positiv atmosfære, der understøttes af en sund og positiv fankultur, og at alle aktører skal stå sammen om klart og utvetydigt at tage afstand fra elementer, der bruger fodboldkampe som en platform for deres voldelige og kriminelle adfærd.

Fodboldkampe skal være for alle, der elsker fodbold – det skal være fodboldfans for fodbold.

Der er i ekspertgruppen enighed om, at der er behov for en fælles og koordineret indsats i forhold til den begrænsede gruppe af personer (riskfans), der forårsager uroligheder og begår kriminalitet i forbindelse med fodboldkampe.

Ekspertgruppen har identificeret en række tiltag med henblik på at styrke indsatsen i forhold til at sikre trygheden i forbindelse med afvikling af fodboldkampe.

Side 2

Der er både tale om tiltag, der forudsætter lovgivningsmæssige initiativer eller yderligere afklaring i forhold til hjemmelsgrundlaget og tiltag, som vil kunne iværksættes blandt fodboldens aktører inden for den gældende lovgivning.

Der er i ekspertgruppen enighed om, at den forstærkede indsats på fodboldområdet skal ske på baggrund af lovgivningsmæssige og andre tiltag, der understøtter, at klubber, fans og politiet står sammen om at sætte ind over for handlinger og kriminalitet som f.eks.:

- Vold
- Brugen af maskering
- Euforiserende stoffer
- Utryghedsskabende adfærd
- Groft hærværk
- Anvendelse af pyro

Indsatsen skal dække hele forløbet i forbindelse med afviklingen af fodboldkampe og understøtte sammenhængen i den samlede indsats for samtlige aktører og således omfatte:

- Forløbet op til kampen, herunder ankomsten til stadion
- Indgang til stadion
- Afvikling af kampen
- Udgang fra stadion
- Efter fodboldkampen uden for stadion
- Evaluering af den samlede indsats
- Præventiv indsats mellem kampene.

Der har i drøftelserne været fokus på, at tiltag skal målrettes mod dem, der forårsager uroligheder og udøver kriminalitet i forbindelse med fodboldkampe, og at det i videst muligt omfang skal undgås, at tiltag rammer almindelige fodboldfans. Politiet har dog i den forbindelse peget på, at der kan opstå uroligheder i forbindelse med fodboldkampe, hvor en bredere politimæssig indsats er nødvendig, og at der derfor fra politiets side også er forslag, der skal sikre muligheden for en sådan bredere indsats.

Dette katalog indeholder de tiltag, der har været drøftet i ekspertgruppen. Det er for hvert enkelt tiltag anført, om der har været enighed i ekspertgruppen i forhold til det pågældende tiltag.

Tiltag:1. Etableringen af et fast dialogforum, der skal sikre en rød tråd i arbejdet med en sammenhængende indsats i forhold til at skabe de optimale rammer for afvikling af fodboldkampe

Der er i ekspertgruppen enighed om, at det er afgørende for en kontinuerlig og målrettet indsats i forhold til uroligheder i forbindelse med fodboldkampe, at der arbejdes videre i et permanent dialogforum, som løbende kan følge op på udviklingen og effekten af de tiltag, der iværksættes på fodboldområdet samt komme med forslag til nye tiltag.

Der er enighed om vigtigheden af en rød tråd i forhold til den samlede indsats fra samtlige aktører, det vil sige både klubber, fans og politi.

Divisionsforeningen har i den forbindelse peget på den sikkerhedspakke, som er lanceret af Divisionsforeningen og klubberne i foråret 2022, og som indeholder en række initiativer og skærpede sanktionsmuligheder, som fortsat er under implementering.

Dialogforummet vil således kunne danne rammen i forhold til drøftelser om bl.a.:

- Fortsat udmøntning af Divisionsforeningens sikkerhedspakke
- Afholdelse af peer reviews og opsamling herpå
- Nærmere analyse af riskfan-adfærd
- Overvejelse om redefinering af fanbegrebet
- Håndtering af fanzoner i risikokampe
- Koordineret tilgang til håndtering af fanmarcher
- Iværksættelse af tiltag, der fremmer den positive fankultur og tager afstand fra den hårde kerne af riskfans.

Dialogforummet vil blive forankret i Københavns Vestegns Politi.

I tilknytning til dialogforummet vil der blive oprettet en operationel arbejdsgruppe med deltagelse af de operative aktører på fodboldområdet med henblik på at sikre en større national ensartethed i forhold til afvikling af fodboldkampe. Den operationelle arbejdsgruppe vil bl.a. varetage en opdatering af konceptet i forhold til den sikkerhedsplan for højrisikokampe, som der blev udarbejdet en skabelon for i forbindelse med lovændringen fra 2018.

2. Håndtering af oplysninger om personer, der er meddelt generel karantæne

Der er i ekspertgruppen enighed om, at den nuværende procedure for videregivelse af oplysninger fra politi til klubber om personer, der er meddelt generel karantæne i medfør af lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, ikke er tidssvarende og ikke er egnet til at understøtte klubbernes adgangskontrol med henblik på at udelukke personer med national karantæne fra fodboldkampe.

Det skyldes primært, at det er svært at håndtere listerne efter de regler, der fremgår af §§ 7- 10 i bekendtgørelsen om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, og at det – som følge af det antal tilskuere, som går igennem indgangene til kampene – ikke er muligt for kontrollørerne at sikre, at personer med national karantæne ikke får adgang til stadion.

Det anbefales således, at der arbejdes på en ændring af bekendtgørelsen, der muliggør en mere tidssvarende løsning, herunder bl.a. en elektronisk udveksling af oplysninger. En sådan løsning skal tage højde for en række problemstillinger, herunder særligt af databeskyttelsesmæssig karakter:

- Der skal være tilstrækkelig logning af klubbernes håndtering af oplysningerne med henblik på at sikre, at oplysningerne håndteres i henhold til bestemmelserne i lov og bekendtgørelse samt generelle datasikkerhedsmæssige hensyn
- Der skal tages stilling til, om de oplysninger, der modtages fra politiet, kan integreres i et eventuelt ansigtsgenkendelsessystem i de enkelte klubber.

3. Mulighed for, at politiet kan bistå klubberne med identifikation af personer, der står til en sanktion for overtrædelse af klubbens ordensreglement og en eventuel klubkarantæne

Der er i ekspertgruppen enighed om, at der bør tilvejebringes en mulighed for, at politiet kan bistå klubberne med at identificere personer, der ikke ønsker at opgive identitetsoplysninger til klubbernes sikkerhedspersonale, da dette er helt afgørende for klubbernes mulighed for at håndtere riskfans.

I dag er det ikke muligt for klubberne at komme videre i forhold til at tildele personer en klubkarantæne, hvis de pågældende nægter at oplyse navn mv. til klubbernes kontrollører. Den manglende hjemmel er derfor en stopklods i klubbernes stræben efter at holde riskfans ude af stadions ved brug af klubkarantæner, ligesom muligheden for at omgå klubkarantænerne hurtigt spreder sig blandt riskfans.

Derudover forhindrer det klubberne i at udstede afgifter på kr. 5.-10.000 til overtrædere af Superligaens Fælles Ordensreglement, som klubberne via fodboldens regelsæt har forpligtet hinanden til at forfølge og udstede.

Det er ekspertgruppens vurdering, at politiets bistand til at identificere personer, der har overtrådt klubbernes ordensregler, er afgørende i forhold til at sikre klubbernes mulighed for effektivt at sætte ind over riskfans. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet i anden sammenhæng f.eks. har mulighed for at bistå transportører med at identificere personer, der ikke har rejsehjemmel, og som ikke ønsker at oplyse deres identitet til transportørens kontrolpersonale.

4. En styrket og koordineret, forebyggende indsats over for unge fans

Der er i ekspertgruppen enighed om, at det er helt afgørende, at der iværksættes en styrket og koordineret, forebyggende indsats over for unge fans med henblik på at sikre, at de unge vælger at blive positive fans for fodbold frem for at blive inddraget i riskfans-miljøet.

Der er ligeledes enighed om, at der i den forbindelse er behov for en mere bredspektret indsats, der rækker ud over fodboldens aktører, og at der således bør ske inddragelse af bl.a. kommuner og skoler mv.

De nærmere rammer for en sådan indsats vil indledningsvis blive drøftet i det dialogforum, som foreslås etableret under tiltag nr. 1.

5. Tilbageholdelse af enten hjemmebane- eller udebanetilskuere i forbindelse med højrisikokampe

Det er ekspertgruppens vurdering, at det bør afklares, om der i den gældende lovgivning i § 8 a i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder er tilstrækkelig hjemmel til, at politiet kan beslutte at tilbageholde bestemte grupper/afsnit af tilskuere efter kampafslutning i forbindelse med højrisikokampe. Det kan efter en konkret vurdering være såvel udebane- som hjemmebanetilskuere.

Formålet hermed er at sikre, at man får adskilt hjemme- og udebanetilskuere i forbindelse med afgang fra stadion, hvilket er et tiltag, der allerede anvendes i store dele af Europa, og som vurderes at have en øjeblikkelig effekt i forhold til indsatsen umiddelbart efter kampens afslutning.

Et sådant påbud bør kunne meddeles af politiet i forbindelse med højrisikokampe på baggrund af udviklingen i den konkrete kamp.

Det bør endvidere være en mulighed for politiet på forhånd at meddele et påbud om, at bestemte grupper/afsnit vil blive tilbageholdt efter kampen baseret på hidtidige erfaringer fra kampe mellem de implicerede klubber eller på baggrund af konkrete efterretninger.

Hvis afklaringen afdækker, at der ikke er hjemmel i den gældende lovgivning, er det ekspertgruppens klare anbefaling, at der tilvejebringes en sådan hjemmel.

6. Ensretning af politikredsens anvendelse af generel karantæne og processen i forbindelse hermed

Der er i ekspertgruppen enighed om, at der bør ses på processen i forbindelse med politikredsens meddelelse af generel karantæne i medfør af § 2 i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, herunder med henblik på at sikre, at der på tværs af politikredse sker en mere ensartet opfølgning i form af meddelelse af generel karantæne og sagsgangen i forbindelse hermed, og at det i den forbindelse sikres, at en beslutning om meddelelse af en generel karantæne effektueres hurtigst muligt.

7. Introduktion af mulighed for bortvisning i forhold til personer, der udøver utryghedsskabende adfærd i forbindelse med fodboldkampe

Der er i ekspertgruppen enighed om, at det bør anbefales at indføre en mulighed for bortvisning i en bestemt geografisk zone omkring stadion i et bestemt tidsrum i forhold til personer, der udviser utryghedsskabende adfærd i forbindelse med højrisikokampe. Dette kan ske med inspiration i det nye bortvisningspåbud, der er indført i politilovens § 6 d i forbindelse med nattelivspakken, der trådte i kraft den 1. juli 2022.

8. Udvidelse af listen over strafbare handlinger, der kan føre til meddelelse af en generel karantæne

Der er i ekspertgruppen enighed om at anbefale at medtage overtrædelser af restaurationslovens § 32 om forstyrrelse af den offentlige orden i § 2, stk. 1, i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, således som det er tilfældet med overtrædelser af ordensbekendtgørelsen.

Endvidere foreslås det at medtage overtrædelse af straffelovens § 133 (fremkaldelse af opløb mv.) og § 134 a (deltagelse i slagsmål mv.) i § 2, stk. 2, i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder.

9. Anvendelse af strafskærpselszoner

Side 7

Der er i ekspertgruppen enighed om, at det bør afklares med Justitsministeriet, i hvilket omfang der inden for den eksisterende lovgivning kan ske anvendelse af strafskærpselszoner i forbindelse med højrisikokampe i medfør af straffelovens § 81 c, jf. politilovens § 6 a.

Der er således i ekspertgruppen enighed om, at der bør være mulighed for at oprette strafskærpselszoner i forbindelse med visse højrisikokampe.

Det er ekspertgruppens vurdering, at muligheden for at indføre strafskærpselszoner vil kunne have en afskrækkende virkning i forhold til personer, der deltager i uroligheder eller kriminelle handlinger i forbindelse med højrisikokampe, ligesom det vil være et klart signal i forhold til beskyttelsen af såvel kontrollører som politifolk, som udsættes for strafbare overgreb i forbindelse med deres arbejde.

10. Fælles kommunikation forud for risikokampe

Der er i ekspertgruppen enighed om, at det vil styrke den præventive effekt, hvis klubber, fans og politi samlet kommunikerer om tiltag i forbindelse med den enkelte kamp. Det vil endvidere kunne styrke synligheden i forhold til, at fodboldfans for fodbold står sammen over for dem, der ødelægger fodbolden.

En samlet udmelding forudsætter, at aktørerne indgår i en dialog i god tid før kampene, hvilket tillige vil muliggøre implementering af de tiltag, der aftales.

11. Øget anvendelse af politiets dialogkoncept

Der er særligt fra fanklubbernes side et stort ønske om, at politiets dialogkoncept opdateres og anvendes mere struktureret i forbindelse med afviklingen af fodboldkampe.

Fra politiets side anerkendes det, at anvendelse af dialogbetjente kan bidrage til en positiv afvikling af fodboldkampe samt bidrage til en positiv stemning mellem fans og politi, og det bemærkes i den forbindelse, at politiet allerede har iværksat et arbejde med udarbejdelse af et nationalt dialogkoncept og uddannelse heri, der vil kunne anvendes i forhold til større publikumstrækkende begivenheder, herunder fodboldkampe.

Politiet har imidlertid præciseret, at det i forbindelse med uroligheder kan være nødvendigt at trække dialogbetjentene ud – ikke mindst af hensyn til betjentenes egen sikkerhed.

12. Udelukkelse af udebanetilskuere/lukning af visse dele af stadion

Side 8

Det er i medfør af § 8 a i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder muligt for politiet – efter en konkret vurdering – at meddele påbud om den sikkerhedsmæssige afvikling i forbindelse med fodboldkampe.

Politiet finder, at det bør afklares med Justitsministeriet, om et påbud om udelukkelse af udebanetilskuere kan ske med hjemmel i den eksisterende § 8 a, eller om der skal indføres en hjemmel hertil i en særskilt bestemmelse, således som det er tilfældet med flytning af kamptidspunkter, jf. § 8 b.

Et pålæg om at spille kampe uden udebanetilskuere bør efter politiets vurdering tillige omfatte muligheden for at meddele et påbud om at spille kampe uden tilskuere på udvalgte stemningstribuner, hvis tilskuere på en sådan tribune har givet anledning til omfattende uroligheder under eller i forbindelse med fodboldkampe.

Divisionsforeningen, DBU og klubberne er ikke enige i dette tiltag og finder, at det er en alvorlig indgriben i klubbernes erhvervsudøvelse. Divisionsforeningen og DBU har i den forbindelse tillige anført, at der i fodboldens regelsæt allerede er mulighed for at meddele påbud om, at konkrete kampe spilles uden udebanetilskuere, og at et sådant påbud kan meddeles både som en sikkerhedsmæssig foranstaltning og som en sanktion. Divisionsforeningen og DBU har endvidere anført, at dette tiltag er bragt i anvendelse flere gange, senest fire gange i 2022, og altid efter en forudgående tæt dialog med politiet.

Danske Fodboldfans er heller ikke enig i dette tiltag og finder, at det har karakter af kollektiv afstraffelse

Det er imidlertid politiets vurdering, at det er nødvendigt at sikre muligheden for, at et påbud om at spille uden udebanetilskuere kan iværksættes som et politimæssigt tiltag som led i den sikkerhedsmæssige afvikling af fodboldkampe. Et sådant påbud vurderes at kunne være relevant både i forhold til kampe mellem danske hold og navnlig i forhold til kampe mellem danske og internationale hold.

13. En styrket indsats over for kriminel adfærd i forbindelse med fodboldkampe

Der er i ekspertgruppen enighed om, at fodboldens aktører skal stå sammen om en klar afstandtagen i forhold til kriminel adfærd, der er med til at skabe utryghed i forbindelse med afviklingen af fodboldkampe – både før, under og efter de enkelte kampe.

Der er i den forbindelse ligeledes enighed om, at der inden for rammerne af det dialogforum, som foreslås etableret under tiltag nr. 1, skal drøftes en skærpet og koordineret indsats i forhold særlig utryghedsskabende kriminalitet som:

- Vold
- Brugen af maskering
- Euforiserende stoffer
- Groft hærværk
- Anvendelse af pyro.

14. Fleksible afstandszoner ved højrisikokampe

Politiet har foreslået, at de zoner, som følger af § 2, stk. 4, i lov om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder, og som personer med generel karantæne ikke må befinde sig indenfor i forbindelse med afvikling af fodboldkampe, kan gøres fleksible alt efter risikovurderingen i forhold til den enkelte kamp.

Dette punkt er ikke færdigdrøftet i ekspertgruppen og foreslås drøftet videre i det dialogforum, som foreslås etableret under tiltag nr. 1.

15. Tiltrædelse af Europarådskonventionen om ”Safety, security and service”

Der er i ekspertgruppen enighed om, at en dansk ratifikation og efterfølgende tiltrædelse af Europarådets konvention ”An integrated safety, security and service approach at football matches and other sports events” fra 2016 vil have en betydelig signalværdi i forhold til en samlet afstandstagen til uroskabende adfærd og kriminelle handlinger i forbindelse med fodbold – ikke mindst i tilknytning til det internationale samarbejde som både Divisionsforeningen, DBU, klubberne, fans og politiet deltager i gennem forskellige fora.